

Стратегія і тактика державного управління

Збірник наукових праць

№ 2, 2014, Рівне, НУВГП

Редакційна колегія

Мошинський Віктор Степанович, головний редактор, д.с.-г.н., професор, ректор Національного університету водного господарства та природокористування

Савіна Наталія Борисівна, відповідальний редактор, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національного університету водного господарства та природокористування

Шпак Юрій Валерійович, д.держ.упр., доцент, в.о. завідувача кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного університету водного господарства та природокористування

Дробко Едуард Васильович, відповідальний секретар, к-т наук з державного управління, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування Національного університету водного господарства та природокористування

Алейнікова Олена Володимирівна, д.держ.упр., професор, завідувач кафедри управління проектами загальнофахових дисциплін ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Адамчак Станіслав, професор, ректор Свентокшиського технічного університету в Кельці (Польща)

Акімов Олександр Олексійович, к.держ.упр., заступник начальника відділу правового забезпечення Національної служби посередництва і примирення

Антонова Світлана Євгенівна, к.е.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП

Балабаєва Зінаїда Василівна, д-р філос.наук, професор кафедри регіонального управління і публічного адміністрування ОРІДУ НАДУ при Президентіві України

Бова Тетяна Вячеславівна, д.держ.упр., професор кафедри державного управління та місцевого самоврядування

Бондарчук Наталія Володимирівна, д.держ.упр., професор, професор кафедри обліку і аудиту Дніпропетровського аграрно-економічного університету

Бугайцов Сергій Георгійович, д.держ.упр., професор, головний науковий співробітник відділу радіоіндукованих онкологічних захворювань ДУ «Національний науковий центр радіаційної медицини» НАМН України

Бутник Олена Олександрівна, к.держ.упр., доцент, Київський національний університет культури і мистецтв

Валюх Андрій Миколайович, к.е.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП

Васильєва Олександра Ілвіна, д.держ.упр., професор, професор кафедри регіонального управління, місцевого самоврядування та управління містом НАДУ при Президентіві України

Вашченко Костянтин Олександрович, д.політ.н., голова Національного агентства України з питань державної служби

Граца Тадеуш, професор, ректор Вищої школи Євросрегіональної економіки ім. Альфіде де Гаспарі в Юзефові (Польща)

Гаман Микола Васильович, д.держ.упр., професор, Перший заступник керуючого справами Апарату Верховної Ради України

Драган Іван Олексійович, д.держ.упр., старший науковий співробітник, завідувач кафедри адміністративного менеджменту, Академія муніципального управління, м. Київ

Дробко Едуард Васильович, к.держ.упр., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП

Загорський Володимир Степанович, д.е.н., професор, директор Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України

Іванюта Павло Васильович, д.держ.упр., доцент, професор кафедри фінансів Вінницького кооперативного інституту

Івашова Людмила Миколаївна, д.держ.упр., професор, Академія митної служби України, завідувач кафедри державної служби та митної справи

Кальниш Юрій Григорович, д.держ.упр., професор, професор кафедри парламентаризму та політичного менеджменту НАДУ при Президентіві України

Коваленко Микола Миколайович, д.держ.упр., доцент, доцент кафедри економічної теорії та фінансів Харківського регіонального інституту НАДУ при Президентіві України

Корбутяк Віктор Іванович, к.т.н., доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП

Крачунов Христо, д.інж.н, професор, Технічний університет Варна (Болгарія)

Левицька Світлана Олексіївна, д.е.н., директор Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту та права НУВГП

Левченко Наталія Михайлівна, д.держ.упр., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту Запорізького національного технічного університету

Лопушинський Іван Петрович, д.держ.упр., професор, завідувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування Херсонського національного технічного університету

Малиновська Олена Анатоліївна, д.держ.упр., головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень

Олійченко Ігор Михайлович, д.держ.упр., професор, професор кафедри менеджменту інноваційної діяльності та державного управління Чернігівського національного технологічного університету

Павлов Володимир Іванович, д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів і економіки природокористування, академік Академії економічних наук України та Української академії економічної кібернетики, заслужений економіст України, Віце-президент Спілки економістів України

Петроє Ольга Михайлівна, д.держ.упр., професор кафедри соціальної та гуманітарної політики НАДУ при Президентіві України

Пархоменко-Кіцевіл Оксана Ігорівна, д.держ.упр., професор, головний науковий співробітник Інституту проблем державного управління та місцевого самоврядування НАДУ при Президентіві України

Романенко Євген Олександрович, к.держ.упр., докторант кафедри державної політики та управління політичними процесами НАДУ при Президентіві України

Руденко Ольга Мстиславівна, д.держ.упр., директор Інституту глобальних стратегій управління НУ «Острозька академія»

Сазонець Ігор Леонідович, д.е.н., професор кафедри міжнародної економіки НУВГП

Скрипчук Петро Михайлович, д.е.н., професор кафедри менеджменту НУВГП

Сохнич Анатолій Якович, д.е.н., професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами Львівського національного аграрного університету

Цимбалюк Валерій Іванович, к.ю.н., професор, завідувач кафедри спеціальних юридичних дисциплін НУВГП, керівник Рівненського регіонального відділення Всеукраїнської спілки вищих юридичних закладів України

Чмель Сильвія, професор, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Warszawie, Dyrektor Instytutu Nauk Medycznych (Польща)

Штуркецький Сергій Володимирович, к.держ.упр., депутат Рівненської обласної ради, завідувач кафедри документознавства та інформаційної діяльності НУ «Острозька академія»

Якимчук Аліна Юрївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування НУВГП

Збірник засновано
з жовтня 2013 року.
Виходить щоквартально.

Свідоцтво про державну
реєстрацію друкованого засобу
масової інформації
Серія КВ № 20360-10160Р
від 11.10.2013 року

Поштова адреса редакції:
33028, м. Рівне,
вул. Приходька, 75, к. 238
Телефон: +380362 22-10-42
e-mail: zbir-dyms@ukr.net
http://nuwm.edu.ua

Засновники:
Національний університет
водного господарства та
природокористування,
кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

Видавець і виготовлювач:
Редакція журналу
«Стратегія і тактика
державного управління»,
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування
Національного університету
водного господарства
та природокористування

Видавничий центр НУВГП
33028, м. Рівне, вул. Соборна, 11
Телефон: +38 (0362) 224094

Передрукування дозволяється лише
за згодою редакції. Відповідальність
за добір і викладення фактів особисто
несуть автори статей. Редакція не
завжди поділяє позицію авторів
публікацій.

Рекомендовано до друку Вченою
Радою НУВГП від 27.06.2014 р.
Підписано до друку 29.12.2014 р.
Наклад – 100 примір.

Редакція залишає за собою право на
незначне корегування, редагування і
скорочення статей авторів, а також
літературне виправлення (зі
збереженням головних висновків та
стилю авторів). Надані до друку
матеріали не повертаються авторам.

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Драган І.О. Формування нових управлінських підходів до взаємодії суб'єктів природо-ресурсних відносин.....	7	
	Кальниш Ю. Г. Тенденції сучасного конституційного процесу: виклики для України.....	13	
	Коваленко М. М. Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу	17	
	Пархоменко-Куцевіл О. І. Сучасні кадрові технології в системі державної служби України: теоретико-методологічні засади	24	
	Римар М. В., Ватаманюк-Зелінська У. З. Нова економічна модель розвитку України в аспекті формування інтеграційних об'єднань у машинобудівному комплексі	31	
	Романенко Є. О. Шляхи вдосконалення державної інформаційної політики України та державної комунікативної політики: дихотомія проблеми	36	
	Акімова Л. М. Теоретико-методологічне обґрунтування аспектів державного регулювання ринку фінансових послуг	44	
	Антонова С. Є., Вострікова Н. В. Інформаційно-аналітична підтримка прийняття управлінських рішень при державному управлінні водогосподарським комплексом України	49	
	Лещенко С. І., Зелений В. М. Удосконалення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні....	56	
	Корбутяк В. І., Герасимчук І. В. Необхідність розробки та основні засади новітньої концепції реформи медицини в Україні	61	
	Павлов В. І., Ляхович О. О. Державне регулювання проектами державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України	67	
	<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О.О. Психологічні складові процесу підготовки фахівців в галузі знань «державне управління» до міжкультурної комунікації	74
		Алейнікова О.В. Управлінський аспект стійкого розвитку самоорганізованої бізнес-системи	80
		Бондарчук Н.В. Соціальні пріоритети при формуванні державної політики розвитку інноваційного потенціалу України	85
Павлов В.І., Пивоварчук Л. В. Громадський контроль за забезпеченням соціальної відповідальності держави		90	
Шпак Ю. В. Формування системи продовольчої безпеки в Україні в умовах глобалізації ринків.....		94	

Зміст випуску

	Сазонець І.Л., Маланчук Л.О.	
	Економіко-екологічні механізми державного регулювання мінерально-сировинних ресурсів	101
	Федина К. М.	
	Пріоритетні напрямки реалізації енергозбереження в регіоні.....	106
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Tomasz Wołowicz, Sylwia Ćmiel	
	Konsekwencje prawne norm zadłużenia jednostek amoządu terytorialnego według przepisów ustawy o finansach publicznych.....	110
	Іванюта П. В.	
	Роль держави в регулюванні ринкових відносин з врахуванням зарубіжного досвіду	120
	Малиновська О. А.	
	Європейський досвід інтеграції іммігрантів і уроки для України	125
	Петроє О. М.,	
Євро-інтеграційні пріоритети розвитку системи соціального діалогу в Україні	134	
	Вимоги до оформлення статей.....	142

Павлов В.І.,

д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економіки природокористування

Пивоварчук Л. В.,

асистент кафедри фінансів та економіки природокористування

Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВИ

Pavlov V.,

Doctor of Economics, Professor, Head of Finance and Environmental Economics Department

Pivovarchuk L.,

Assistant, Finance and Environmental Economics Department

National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

PUBLIC CONTROL OVER THE SOFTWARE SOCIAL RESPONSIBILITY OF THE STATE

В статті визначено сутність, види та принципи громадського контролю. Розглядаються механізми формування державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.

В статье определена сущность, виды и принципы общественного контроля. Рассматриваются механизмы формирования государственной политики содействия развитию гражданского общества в Украине.

In the article the purpose, principles and types of social control are explained. Mechanisms of public policy to promote the development of civil society in Ukraine are considered.

Ключові слова: громадський контроль, громадянське суспільство, відповідальність держави, ЗМІ.

Ключевые слова: общественный контроль, гражданское общество, ответственность государства, СМИ.

Keywords: social control, civil society, the responsibilities of country, the media.

Постановка проблеми

Згідно статей 5 і 38 Конституції України, народ є носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні, яку він здійснює безпосередньо, через органи державної влади та органи місцевого самоврядування, а громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами. Сучасне законодавство України про місцеве самоврядування виділяє такі види участі громадян: вибори, громадські слухання, референдум, звернення до органів влади, вирішення питань у судовому порядку. Це відображено в національному законодавстві України і відповідає загальній практиці демократичних країн. Як відомо, розрізняють два види контролю в системі державно-суспільних відносин – державний і громадський контроль. За співвідношенням державного і громадського контролю, їх взаємозв'язками можна

безпосередньо визначити, який режим панує в державі – авторитарний чи демократичний [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Велика кількість вітчизняних та зарубіжних науковців досліджували питання державного управління через призму громадського контролю, серед них: В. Аверьянов, О. Андрєєв, А. Крупник, В. Латишева, Т. Наливайко, С. Новіков, О. Полтораков, О. Радченко, та інші. Проте на даний час чимало питань дослідження інституційних чинників в державному управлінні залишаються не в повній мірі розкритими.

Постановка завдання

Дослідження сутності громадського контролю, формування державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні.

Виклад основного матеріалу

Прикладні аспекти державного управління

Державний контроль є однією з найважливіших функцій виконання владних повноважень. Державний контроль має статус важливого чинника ефективності управлінських рішень і є необхідною умовою їхнього реального виконання. Державний контроль забезпечується органами державної влади – законодавчою, виконавчою і судовою, та виявляється у різноманітних формах управлінського та фінансового контролю.

Громадський контроль – це система відносин громадянського суспільства з державою, яка ґрунтується на підзвітності органів державної виконавчої влади органам державної законодавчої влади (парламентський контроль) недержавним структурам («третьому сектору» та ЗМІ) [2]. Тобто, громадський контроль може бути направлений на органи державної і виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, державні та комунальні підприємства, установи та організації, на окремих осіб, з метою дотримання ними соціальних норм, направлених задоволення потреб та інтересів громадян.

Демократизація суспільних відносин і розвиток громадянського суспільства передбачають:

- затвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави;
- посилення взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування і об'єднань громадян, запровадження громадянського контролю за діяльністю влади;
- забезпечення незалежної діяльності об'єднань громадян, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень;
- створення умов для забезпечення широкого представництва інтересів громадян у представницьких органах влади;
- проведення регулярних консультацій із громадськістю з важливих питань життя суспільства і держави;
- підвищення ролі та розширення компетенції інституцій громадянського суспільства, передача громадським організаціям та органам місцевого самоврядування частини функцій органів державної влади;
- розвиток громадянського суспільства через активізацію самоорганізаційних процесів, діалогових відповідальних відносин між владою та суспільством;

- питань соціального захисту й самозахисту населення, надання соціальних послуг, створення умов для реалізації прав і свобод людини, розкриття її соціальної активності;

- залучення потенціалу інституцій громадянського суспільства до вирішення проблем у соціальній сфері;

- формування прозорої системи бюджетного фінансування громадських ініціатив [3].

Громадський контроль, як вид соціального контролю, здійснюється об'єднаннями громадян та окремими громадянами. Як показує практика, громадський контроль є функцією громадянського суспільства, тому являється способом залучення населення до управління суспільством та державою. Він є важливою формою реалізації демократії, оскільки дає можливість населенню брати участь у державному управлінні, у вирішенні державних і суспільних справ, активно впливати на діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування. Лише суспільство, в якому громадяни усвідомлюють себе особистостями, що здатні відстоювати свої права у діалозі із державою, може протистояти авторитаризму та тоталітаризму та бути орієнтованим на демократичні цінності. Тому, здійснення ефективного громадянського контролю вимагає наявності повної і достовірної інформації про діяльність органів державної влади, а також – розвиненого громадянського суспільства. Відсутність хоча б однієї з цих умов знижує ефективність контролю або ж зводить його повністю нанівець. Для подальшого зміцнення громадянського контролю в Україні необхідне кількісне і якісне зростання неурядових організацій, підвищення їх компетентності і ресурсних можливостей, поліпшення комунікацій, вдосконалення загальних дій.

Сфера громадського контролю охоплює фактично всю діяльність держави. Відповідно до рівня проблем, що розглядаються, – національних чи регіональних – можна розглядати окремо громадський контроль на національному і регіональному рівнях.

Основними принципами громадського контролю є:

- 1) соціальна справедливість і гуманізм;

- 2) визнання пріоритету прав і свобод людини та громадянина;
- 3) законність;
- 4) гласність діяльності громадського контролю;
- 5) взаємна відповідальність держави, її органів і громадянина.

Указом Президента України від 24 березня 2012 року № 212/2012 [4] затверджено **Стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні**. Стратегія спрямована на утвердження громадянського суспільства як гарантії демократичного розвитку держави, запровадження громадського контролю за діяльністю влади, забезпечення незалежної діяльності інститутів громадянського суспільства, посилення їх впливу на прийняття суспільно важливих рішень, створення умов для забезпечення широкого представництва інтересів громадян в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, проведення регулярних консультацій із громадськістю з важливих питань життя суспільства і держави.

В свою чергу громадський контроль – це публічна перевірка громадянським суспільством діяльності держави на відповідність проголошеним нею цілям, коригування цієї діяльності і самих цілей, підпорядкування політики держави, діяльності її органів і посадових осіб інтересам суспільства, а також нагляд громадянського суспільства за діяльністю державних органів та органів місцевого самоврядування, спрямованою на захист і забезпечення прав і законних інтересів людини.

Регулювання окремих складових політики сприяння розвитку громадянського суспільства забезпечено, зокрема, Законами України «Про об'єднання громадян», «Про соціальний діалог в Україні», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про інформацію», «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності», «Про молодіжні та дитячі громадські організації», «Про організації роботодавців», «Про органи самоорганізації населення», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про благодійництво та благодійні організації», «Про волонтерську діяльність», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про соціальні послуги», «Про засади державної регуляторної політики у

сфері господарської діяльності», «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики», «Про доступ до публічної інформації», «Про безоплатну правову допомогу», «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», внесено зміни до Закону України «Про інформацію»

Слід зазначити, що у Верховній Раді України було зареєстровано два законопроекти «Про громадський контроль» (№ 6358 від 13.07.2001 р., та № 6246 від 11.10.2004 р.), однак жодна з цих законотворчих новацій не дістала належної підтримки депутатського корпусу.

Держава і громадянське суспільство в рамках демократичного устрою заінтересовані в діалозі та партнерстві, підвищенні взаємодії. Без розвиненого громадянського суспільства, зокрема без створення належних умов для забезпечення свободи думки і слова, вільного вираження поглядів і переконань, свободи об'єднань, свободи зборів, участі громадян в управлінні державними справами та місцевому самоврядуванні, держава не створить можливостей для забезпечення функціонування різних моделей демократії. Ця участь є умовою успішної модернізації, європейської інтеграції та сталого розвитку. Гармонійне поєднання громадського впливу на прийняття рішень та контролю за діяльністю влади має підвищити рівень суспільної компетентності і довіри до влади, стати гарантією становлення демократії в Україні.

Державна політика сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні має бути спрямована на використання можливостей громадянського суспільства, зокрема, щодо забезпечення неконфліктних відносин в етнонаціональній, культурній та конфесійній сферах, соціального партнерства між владою, бізнесом та інститутами громадянського суспільства, створення умов для безпосереднього залучення до підготовки управлінських рішень заінтересованих суспільних груп, що сприятиме забезпеченню в державі суспільної злагоди, соціального миру, сталого розвитку та стабільності [4].

Держава забезпечує додержання прав і законних інтересів суб'єктів громадського контролю, а також визнає їх право на

здійснення громадського контролю в межах, встановлених Конституцією та законами України. Також держава має сприяти навчанню кадрів громадського контролю, підвищенню рівня їх фахових знань. Необхідно зняти бюрократичні та інші обмеження на отримання громадянами достовірної та актуальної інформації про рішення, що ухвалюються органами влади. При цьому важливою складовою частиною системи стосунків між державою та громадянським суспільством є принцип конституціоналізму або верховенства права.

Принциповим кроком до встановлення чіткого громадського контролю за владою є її інформаційна прозорість, відкритість і доступність для громадян. В країні не повинно бути ні для кого монополії на інформацію, інформація має бути відкритою для всіх. Для цього в Інтернеті мають бути створені сайти органів влади усіх гілок і рівнів з розміщенням на них інформації про всі аспекти діяльності, зокрема: проекти актів, ухвалені акти та інформація про хід їх виконання, результати голосування на засіданнях (сесіях) відповідного органу. При цьому доступ до розміщених в Інтернеті відомостей має бути безкоштовним, а інформація – повною, вичерпною і постійно обновлюваною. Тим самим Інтернет, по суті, створює принципово нове середовище у взаємовідносинах громадян, суспільства і держави [5].

Крім того, структурним елементом громадянського контролю є засоби масової інформації (ЗМІ). У діяльності засобів масової інформації традиційно переплітаються інтереси і дії трьох партнерів: держави, приватних корпорацій (бізнесу) і громадян. ЗМІ служать основним комунікаційним каналом між владою й суспільством. Проте, на даний час ця роль ними виконують недостатньо ефективно. Багато засобів масової інформації орієнтовані на обслуговування поточних інтересів влади. Центральні засоби масової інформації хоча і є більш вільними, але й вони поки що не стали гідним громадським контролером держави. Тому, першочерговим завданням держави має бути створення громадських засобів масової інформації, незалежних від владних органів і фінансово-промислових груп, а неухильне

забезпечення принципів свободи слова, має бути пріоритетним напрямом інформаційної політики.

Головне завдання ЗМІ полягає у тому, щоб активно співпрацювати з іншими інститутами громадянського суспільства у контролі за діяльністю органів публічної влади та надавачами соціальних послуг. На місцевому рівні засоби масової інформації повинні сприяти самоорганізації населення, участі кожного громадянина у вирішенні питань місцевого значення, доводити до населення необхідну інформацію, яка давала б можливість ефективно здійснювати контрольну функцію. За допомогою засобів масової інформації органи місцевого самоврядування можуть не лише інформувати населення про мету й цінності своєї політики, а й формувати в суспільстві відповідні пріоритети. Тільки широке обговорення при зіткненні різноманітних інтересів може допомогти формуванню громадської думки [6].

Проте, слід зазначити, що українські ЗМІ сьогодні існують в умовах олігархічної монополії на формування інформаційного простору в державі. Виходом з цієї ситуації може стати запровадження в Україні проектів громадського мовлення. Громадськими називають засоби масової інформації, які діють в інтересах суспільства в цілому і за рахунок громадського фінансування, і не виражають приватних або вузьких владних інтересів. Громадська думка - це відображення ставлення народу до влади, її діяльності, політики тощо. Відомо, що основною функцією ЗМІ є не тільки регулятивна, тобто функція контролю громадськістю політики, а й виховання суспільства. Проте вітчизняні засоби масової інформації не виховують своїх читачів/глядачів/слухачів, так як у нас практично немає об'єктивних та незалежних, політично незаангажованих, але не аполітичних ЗМІ.

Висновки. Громадянське суспільство – спільнота тих, кого об'єднують цінності солідарності, соціальної справедливості та демократії, тих, для кого значимі громадянська активність і відповідальність, нетерпимість до порушень прав і свобод громадян. Громадський контроль здатний дисциплінувати державні інститути, з тим, щоб вони чесно і ефективно виконували свої функціональні обов'язки, не допускали бюрократичної тяганини і, тим більше,

корупційних посягань. Відповідальність громадянського суспільства - важлива цінність, яка повинна надавати все більший вплив на розвиток держави. У структурах громадянського суспільства необхідна постійна дискусія щодо перспектив національного економічного і соціального розвитку.

Нині в Україні виникла нагальна потреба державного регулювання, протекціонізму і підтримки інформаційного ринку. Адже сьогодні можна сміливо стверджувати, що 80 % засобів масової інформації є приватними і часто їх власники – це різноманітні олігархічні утворення, які не зацікавлені у висвітленні об'єктивних процесів суспільно-політичного життя і подають упереджену й неправдиву інформацію.

Література:

1. Наливайко Т. В. Громадський контроль в Україні як інститут громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Т. В. Наливайко. — Львів : [б. в.], 2010. — 18 с.
2. Полтораков О. Громадський контроль над «силовими» структурами в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. Полтораков. — Режим доступу : <http://www.niisp.org.ua/default~38.php>.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції [Електронний ресурс] : міжнародний документ від 31.10.2003 р. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
4. Про стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 212/2012 від 24.03.2012 р. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/212/2012>.
5. Крупник А. С. Громадський контроль : сутність та механізми здійснення / А. С. Крупник // Теоретичні та

прикладні питання державотворення [Електронний ресурс] : електрон. наук.фах. вид. / Одес.регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — О.: [б. в.], 2007. — Вип. № 1. — Режим доступу : <http://www.gromko.org/gromadskij-kontrol-sutnist-ta-mexanizmi-zdijsnennya/>.

6. Штюдемманн Д. Громадянське суспільство в Німеччині / Д. Штюдемманн // Дзеркало тижня [Текст]. — 2002. — № 5. — С. 3.

References:

1. Наливайко Т. В. Громадський контроль в Україні як інститут громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект [Текст] : автореф. дис... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Т. В. Наливайко. — Львів : [б. в.], 2010. — 18 с.
2. Полтораков О. Громадський контроль над «силовими» структурами в Україні: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / О. Полтораков. — Режим доступу : <http://www.niisp.org.ua/default~38.php>.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції [Електронний ресурс] : міжнародний документ від 31.10.2003 р. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
4. Про стратегію державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 212/2012 від 24.03.2012 р. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/212/2012>.
5. Крупник А. С. Громадський контроль : сутність та механізми здійснення / А. С. Крупник // Теоретичні та прикладні питання державотворення [Електронний ресурс] : електрон. наук.фах. вид. / Одес.регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. — О.: [б. в.], 2007. — Вип. № 1. — Режим доступу : <http://www.gromko.org/gromadskij-kontrol-sutnist-ta-mexanizmi-zdijsnennya/>.
6. Штюдемманн Д. Громадянське суспільство в Німеччині / Д. Штюдемманн // Дзеркало тижня [Текст]. — 2002. — № 5. — С. 3.

УДК 351.823.1

Шпак Ю. В.,

д.держ.упр, доцент, професор,

завідувач кафедри державного управління та місцевого самоврядування

Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ РИНКІВ

Shpak Yu.,

Doctor of Public Administration, Professor, Head of the Department of Public Administration and Local Government, National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne

FORMATION OF FOOD SECURITY IN UKRAINE IN A GLOBALIZING MARKETS